

Cirkulärnr: 1997:30
Diariernr: 1997/0420
Handläggare: Britta Hagberg
Niclas Johansson
Sektion/Enhet: Finanssektionen
Datum: 1997-02-06
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/Finans
Rubrik: Budgetförutsättningar 1998–2000
Bilagor: 1 Skatter och bidrag 1998–2000 (endast ekonomikonto-
ren)
2 Arbetsgivaravgifter 1997
3 Vissa statistiska nyckeltal
4 Konsumentprisindex
5 Utfall respektive prognos för taxeringen inkomståret
1995
6 Beställningsblankett för disketten "Skatter och statsbi-
drag"

Finanssektionen
Britta Hagberg
Niclas Johansson, EJ

1997-02-06

Kommunstyrelsen
Ekonomi/Finans

Budgetförutsättningar 1998–2000

Skatteunderlagets utveckling åren 1996–2000

De allmänekonomiska förutsättningarna som skatteunderlagsprognosen bygger på är hämtade från Konjunkturinstitutets senaste rapport (december 1996). Lönesummeutvecklingen för 1996 är emellertid justerad på grund av de senaste uppgifterna från uppbördsdeklarationerna. Förändringarna gentemot den prognos vi gjorde i höstas (cirkulär 1996:144) är små. Av tabell 1 framgår vilka pris-, löne- och sysselsättningsantaganden som använts. De som önskar en detaljerad redovisning av prognosen kan beställa en sådan på fax 08-772 42 87.

Nästa skatteunderlagsprognos kommer i månadskiftet april/maj, dvs. efter vårpropositionen den 15 april.

Slutavräkning för 1996 och 1997

Slutavräkningen för 1996, som regleras i januari 1998, blir med den prognos vi nu redovisar minus 79 kronor per invånare.

I september förra året fastställde RRV uppräkningsfaktorerna för 1996 och 1997 till 4,51 respektive 2,65. I samband med att regeringen i oktober upphävde och höjde uppräkningsfaktorerna till 4,78 respektive 3,33 utlovades även att någon för kommunerna negativ slutavräkning för 1997 bara skall utgå om utfallet understiger RRV:s uppräkningsfaktorer. Med de uppräkningsfaktorer vi i denna prognos redovisar kommer därför slutavräkningen för 1997, som regleras i januari 1999, att uppgå till 0 (noll) kronor per invånare.

Tabell 1. Skatteunderlagets utveckling samt förutsättningar.

Procentuell förändring där inte annat anges.

	1996	1997	1998	1999	2000
Timlön	6,0	4,2	4,4	4,0	4,0
Sysselsättning	0,3	0,8	0,8	0,8	0,8
Lönesumma	6,3	5,1	5,2	4,8	4,8
Uppräkningsfaktor, fastställd	4,78	3,33			
" , cirk 1996:144	4,62	2,93	4,20	4,75	
" , ny prognos	4,61	2,97	4,10	4,54	4,68
Befolkning, riket 1.11 året innan	8838741	8847069	8856801	8870086	8883391
" , proc. förändring	0,3038	0,0942	0,1100	0,1500	0,1500
Medelskattkraft, kr/inv	102 462	105 406	109 607	114 411	119 587
KPI, genomsnittlig förändring	0,8	1,0	2,2	2,0	2,0
NPI, genomsnittlig förändring	-0,2	-0,5	0,9	1,8	1,8
Basbelopp, kronor	36 200	36 300	36 500	37 100	37 800

Sjömansskatt

Från och med inkomståret 1998 upphör sjömansskattelagen. De som taxerats enligt denna lag kommer från och med detta år att taxeras enligt samma lagar som övriga skattskyldiga men med vissa specialregler. Den kommunalt beskattningsbara inkomsten kommer därmed att öka med uppskattningsvis 35 kronor per invånare.

Enligt nuvarande regler utbetalas sjömansskatten till berörda kommuner i september ett år efter beskattningsåret. Den sista utbetalningen kommer således att ske i september 1998. Regeringen har ännu inte lämnat något förslag på hur övergången mellan de två olika systemen skall regleras mellan stat och kommunsektorn och de främst berörda kommunerna. Därför har vi i den här redovisade skatteunderlagsprognosen *inte* tagit hänsyn till de nya reglerna.

Förslag på hur övergången skall ske väntas i vårpropositionen.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag

I bilaga 1 redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag för åren 1998 till 2000. Beräkningarna utgår från vår nya skatteunderlagsprognos, samma befolknings- och skatteunderlagsutveckling för den enskilda kommunen som för riket samt 1997 års kostnadsutjämning och utdebiteringar. Önskas beräkningar utifrån andra förutsättningar kan ni ange dessa via fax 08-772 42 87.

Observera att de extra medel som regeringen har utlovat för kommunsektorn inte ingår i beräkningarna. Vi vet för närvarande inte hur mycket pengar det handlar om eller på vilket sätt de kommer att fördelas. Förslag väntas i vårpropositionen.

Disketten "Skatter och Bidrag"

Under 1996 har 168 kommuner använt vår prognosmodell "Skatter och Bidrag". I modellen har kommunerna kunnat göra prognoser över sina intäkter av skatter, inkomstutjämnning, kostnadsutjämnning, generella statsbidrag, införandetillägg/avdrag samt momsavgift för åren 1997 till 1999. Vi har nu uppdaterat modellen till att gälla åren 1998 till 2000. Modellen finns på diskett och är gjord i Excel 5.0. Den går också att använda i senare versioner av Excel.

Modellen ger kommunen möjlighet att se effekten på intäkterna av olika antaganden om:

- skatteunderlagsutvecklingen i riket
- skatteunderlagsutvecklingen i den egna kommunen
- befolkningsutvecklingen i kommunen

Utifrån kommunens befolkningsprognos görs en beräkning av åldersstrukturens inverkan på kommunens bidrag eller avgift i kostnadsutjämnningen.

Priset för de kommuner som inte har använt modellen under 1996 är 1 200 kronor, exklusive moms. För de kommuner som redan 1996 har använt modellen kostar uppdateringen 600 kronor, exklusive moms. I priset ingår en diskett samt en beskrivning av hur modellen används. När förändringar sker under året kommer vi att informera om dessa via våra cirkulär.

Beställning kan göras på bifogad beställningsblankett, bilaga 6. Faxe in beställningen till oss på nummer 08-772 42 87.

Frågor om modellen "Skatter och Bidrag" besvaras av Niclas Johansson tfn 08-772 42 77 och Britta Hagberg tfn 08-772 42 56.

Jämförelse av prognos och taxeringsutfall för inkomståret 1995

Flera kommuner efterfrågade redan under hösten 1996 en genomgång av skillnaden mellan våra skatteunderlagsprognoser för inkomståret 1995 och det preliminära taxeringsutfallet. En sådan jämförelse går emellertid inte att göra innan det definitiva taxeringsutfallet blir känt, eftersom uppdelningen på olika delposter är mycket osäker i de preliminära taxeringsutfallen.

I vår sista prognos för inkomståret 1995 (maj 1996) överskattades inkomstutvecklingen med ca 7 miljarder kronor (se bilaga 5). Ungefär hälften av skillnaden beror på den post som kallas "Kontant bruttolön m.m." och hälften på inkomst av näringsverksamhet. Differensen för kontant bruttolön m.m. beror i sin tur till hälften på lön och till hälften på transfereringar (sjuk- och föräldrapenning, arbetslöshetsersättningar m.m.).

Det kan förefalla märkligt att man så sent som i april/maj året efter inkomståret inte vet bättre hur mycket lön och transfereringar som kommer att ingå i den beskattningsbara inkomsten. Som underlag för prognoserna finns preliminära sammanställningar av kontrolluppgifterna över kontant bruttolön, skattepliktiga förmåner, kostnadsersättningar, skattepliktiga ersättningar, skattepliktiga ersättningar för egenavgifter och tjänstepension samt kontrolluppgifter över sociala ersättningar. Dessutom finns uppgifter från uppbördsdeklarationerna över utbetald lön. Olika statistikkällor ger olika uppgifter, vilket är olyckligt men ofrånkomligt. Dessutom skall inte all inkomst komma upp till beskattning samt sist men inte minst kan taxeringsförfarandet aldrig bli 100-procentigt.

När det gäller inkomst av näringsverksamhet hade vi missbedömt effekterna av de regelförändringar som trädde i kraft under åren 1994 och 1995.

När man gör prognoser för innevarande år finns uppgifter från uppbördsdeklarationerna över utbetald lön med en eftersläpning på vanligtvis 3 månader, d.v.s. endast januarideklarationen finns tillgänglig under april.

I våra prognoser under året 1995 räknade vi med att 1995 års avtalade löneökningar skulle hinna betalas ut under året (se tabell 2). Det visade sig dock att merparten först betalades ut under 1996, vilket ändrade fördelningen av skatteunderlagsökningen mellan 1995 och 1996.

Tabell 2. Lönesumme- och prisantaganden i skatteunderlagsprognoserna för inkomståret 1995 gjorda under åren 1994–1996 samt utfall.

	1994	1994	1994	1995	1995	1995	1996	1996	1997
	Jan	April	Sep	Jan	Maj	Sep	Jan	Maj	Jan
Avtal och löneglidning	3,5	3,5	3,8	3,8	3,8	3,9	3,3	3,0	2,8
Sysselsättning	1,0	1,0	1,0	1,7	1,7	2,1	2,3	2,0	2,0
Lönesumma	4,5	4,5	4,8	5,6	5,6	6,1	5,7	5,1	4,9
KPI	2,8	2,7	3,0	3,2	3,0	2,6	2,5	2,5	2,5

Arbetsgivaravgifter

I bilaga 2 redovisas arbetsgivaravgifterna för år 1997 och beslutade förändringar inför 1998.

Förhandlingar om avgifterna rörande beredskapsavtalen pågår fortfarande. Uppgifterna i bilagan för 1997 bygger på en provisorisk överenskommelse som enbart gäller den första premiedebiteringen. Enligt underhandsbesked kommer summan av dessa avgifter inte att öka (se Arbetsgivarnytt nr 6/97).

Nedsättning av socialavgifter

Arbetsgivare får från och med den 1 januari 1997 dra av fem procent av avgiftsunderlaget för arbetsgivaravgifter. Avdraget får vara högst 2 500 kronor per arbetsgivare och månad. Detta gäller samtliga arbetsgivare. Avdraget görs av kommunerna varje månad vid redovisningen av preliminärskatter och arbetsgivaravgifter.

Budgetering av pensionsskuld och pensionskostnad 1998

I proposition 1997/98:52 "Den kommunala redovisningen" föreslås att pensionsskuld och pensionskostnader ska beräknas och redovisas på ett nytt sätt, den blandade modellen. För närvarande bereds förslaget i finansutskottet. Riksdagen väntas fatta beslut i mitten av mars månad.

Propositionen innebär att kommunerna kan välja mellan att införa den blandade modellen antingen år 1998 eller år 1999. Under förutsättning att inga förändringar av förslaget görs föreslår vi att pensionsåtagandena beräknas enligt den blandade modellen i budgetering av resultat- och balansräkningen 1998. Som stöd till den ekonomiska analysen kan det vara lämpligt att, sidordnat till dessa sammanställningar, även informera om skuld och kostnad enligt tidigare modell.

På ett liknande sätt som det tidigare har varit svårt att i budgetsammanhang förutse pensionsskuldens förändring kan det vara svårt att förutse pensionskostnad och -skuld enligt den blandade modellen. Bl.a. kan förekomsten av garantipensioneringar försvåra dessa beräkningar.

En tumregel för en uppskattningen av pensionskostnaden enligt blandad modell säger att kostnaden 1998 enligt preliminära beräkningar i genomsnitt blir ca 15% lägre än vad kostnaden blivit med tidigare beräkningsmetod (skuldförändring + utbetalda pensioner). Hur stor skillnaden mellan de olika modellerna blir är i hög grad avhängigt av ränte-, inflations- och basbeloppsförändring. När dessa förändringar är små minskar skillnaden mellan modellerna. Vi kan dock inte stå som garant för att detta kommer att överensstämma med vad utfallet blir i enskilda kommuner. För att förbättra prognossäkerheten kan det därför vara lämpligt att vända sig till sitt pensionsinstitut (KPA för de flesta kommunerna) för hjälp med dessa beräkningar.

Se även vårt cirkulär 1996:177.

I avvaktan på ett nytt pensionsavtal görs i dagsläget inga förändringar av rekommenderade PO-pålägg för kompletteringspension (se bilaga 2).

Frågor om pensionsskuld m.m. besvaras av Anders Nilsson tfn 08-772 42 35.

Kapitalkostnader i 1998 års budget

Nominell metod

Internräntan enligt den nominella metoden syftar till att visa den genomsnittliga finansieringskostnaden för investeringar i en kommun.

För 1998 är internräntan beräknad till 7,3 procent och överensstämmer med årsgenomsnittet för 5-åriga statsobligationer 1996. Det innebär i och för sig en eftersläpning på två år. Med de räntenedgångar som varit kan angivna internränta synas hög jämfört med räntan på de nya lån kommunerna kan ta upp i år och nästkommande år. Å andra sidan har kommunerna vanligen en del äldre lån med betydligt högre räntor än dagens varför den angivna internräntan kan antas motsvara ett riksgenomsnitt på finansieringskostnaden.

Eftersom den enskilda kommunens finansieringskostnad ändå kan skilja sig från ovan angivna internränta finns ett alternativt sätt att ta fram en internränta. Utgångspunkten är den egna genomsnittliga finansieringskostnaden för faktiskt upptagna lån eftersom denna är känd. Till denna läggs beräknad finansieringskostnad för nya lån och eventuella lån som ska omsättas under 1997 och 1998. Här måste ett antagande om räntenivå göras utifrån vad man tror om räntorna framöver. Detta alternativ innebär att de faktiska kostnaderna för befintliga lån kombineras med en prognos över förväntad räntenivå 1997 och 1998.

Real annuitetsmetod

Nedan redovisas hur kapitaltjänstkostnaderna kan beräknas i 1998 års budget med real annuitetsmetod.

1) De som redan 1997 använt real annuitetsmetod ska:

- räkna ner 1997 års kapitalkostnader med 1,6 procent
- stryka 5-åriga objekt anskaffade före 1992

"	10	-"	1987
"	20	-"	1977
"	33	-"	1964
"	50	-"	1947

2) Kapitaltjänstkostnaderna för de investeringar som gjordes 1996 ska 1998 beräknas på följande sätt. Multiplicera investeringsutgiften 1996 med följande faktorer beroende på livslängden.

Tabell 3. Lathund för investeringar gjorda 1996

Livslängd	5 år	10 år	20 år	33 år	50 år	w
Annuitetsfaktor	0,24110	0,13233	0,07897	0,05914	0,04996	0,04384

Vissa statistiska nyckeltal

Uppgifter om utdebitering, konsumentprisindex m.m. återfinns i bilagorna 3 och 4.

Var god delge de personalansvariga i kommunen uppgifterna om arbetsgivaravgifterna.

Frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till Britta Hagberg tfn 08-772 42 56, Niclas Johansson tfn 08-772 42 77, Ulf Lennartsson tfn 08-772 47 21, Helena Milton tfn 08-772 42 12 och Clas Olsson tfn 08-772 42 25.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Finanssektionen

Clas Olsson

Britta Hagberg

Bilagor

- 1 Skatter och bidrag 1998–2000 (endast ekonomikontoren)
- 2 Arbetsgivaravgifter 1997
- 3 Vissa statistiska nyckeltal
- 4 Konsumentprisindex
- 5 Utfall respektive prognos för taxeringen inkomståret 1995
- 6 Beställningsblankett för disketten "Skatter och statsbidrag"